

EL PROFETA INVESTIT

A la primera lectura d'aquest diumenge llegim la narració del trobament d'Elies amb Eliseu (1 Re 16b.19-221), relat que es troba en el primer llibre dels reis, que, en algunes edicions catòliques de la Bíblia, forma part del conjunt dels llibres històrics. En canvi, segons la distribució hebrea de l'Esriptura, forma part dels llibres profètics, bloc que es pot subdividir entre la profecia escrita i la no escrita dins la que s'hi troba l'esmentat primer llibre dels reis. Els altres dos grans grups de llibres de l'Esriptura hebrea són la Tora i els Escrits.

El bloc de llibres de que parlem, Js Jt, 1 i 2 Sa i 1 i 2 Re, els llibres de la profecia no escrita, es varen confeccionar a base de tradicions, que, després de la caiguda de Samaria, els refugiats del regne de nord portaren a Judà i les barrejaren amb les tradicions pròpies del sud. No és estrany imaginar que, al costat de les cròniques reials de les monarquies del nord, s'hi adjuntessin les narracions i tradicions dels profetes, que havien actuat i predicat en aquest territori. Així és com els relats d'Elies i Eliseu s'insertaren en la història deuteronomista. Considerar aquest llibres com a profètics no és forassenyat perquè entre ells hi ha escampada la presència de diversos profetes. A més dels esmentats Elies i Eliseu en sobresurt Samuel, jutge i també profeta; Gad (1Sa 22,5); Natan (2Sa 7); Ahia (1Re 11,29-37); Micàieu fill de Imià (1Re 22,8-18); Jonàs fill de Amitai (2Re 14,25).

Pel que fa al contingut del text, difícilment es pot aplicar aquí l'esquema tradicional d'un relat de vocació profètica. Segons aquest esquema hi hauria d'haver: un enquadrament temporal, manifestació de la divinitat, encàrrec, objecció del profeta, confirmació del suport de Déu –"jo seré amb tu"- i acceptació de la missió. S'hauria de forçar molt les coses per delimitar aquests elements en el text que ens ocupa.

Més que de vocació s'hauria de parlar d'investidura d'Eliseu com a profeta. En aquest cas sí que hi ha elements que ho avalen. Un és la unció. Jahvè ordena Elies que ungeixi Eliseu. Cap profeta a l'Antic Testament és ungit per dur a terme la tasca de profeta. De fet tampoc Eliseu és ungit. L'ordre de la unció, per part de Déu, afecta el rei Jehú i el profeta Eliseu. Pot ser una manera d'indicar que a la investidura del rei s'hi contraposa la investidura del profeta, donat que sovint els profetes eren al contrapunt de la política reial. L'altre element és el mantell. El mantell és símbol d'allò que confereix a la persona un distintiu personal. Així en transferir Elies el seu mantell a Eliseu es vol dir que des d'ara la tasca profètica, que realitzava Elies la realitzarà Eliseu. Aquest és investit profeta en rebre la dignitat i responsabilitat, que fins el moment eren d'Elies. L'àpat amb que Eliseu convida tothom és l'àpat festiu amb que acaba tota festa d'investidura.

En el trobament dels dos profetes, Eliseu està llaurant al camp amb una parella de bous. Els orígens d'Eliseu no s'han de buscar en el fet de ser fill de profeta o en una comunitat de profetes. És un home normal, que viu de les feines del camp, com Amós, que respon a Amassià: "Jo no era pas profeta ni formava part de cap comunitat de profetes. Era ramader i em dedicava a collir figues de sicòmor" (Am 7,14)

Elies tan sols passa pel costat d'Eliseu i n'hi ha prou amb això per somoure la persona d'Eliseu. El gest o símbol fa pensar en Déu que passa com un foc enmig dels animals en el relat de l'aliança amb Abraham (Gn 15,17) o en el pas de Déu en presència del mateix Elies a la muntanya de l'Horeb (1Re 19,21s). Investit , cridat o ungit el relat vol mostrar que Déu escull Eliseu per continuar la tasca profètica d'Elies.

Diumenge 13 durant l'any
30 de Juny de 2013